

Sygn. akt I ACa 689/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 stycznia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Jerzy Nawrocki
Sędzia:	SA Ewa Popek (spr.)
Sędzia:	SA Danuta Mietlicka
Protokolant	sekr. sądowy Agnieszka Pawlikowska

po rozpoznaniu w dniu 24 stycznia 2013 r. w Lublinie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
w Z.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w N.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia
11 czerwca 2012 r., sygn. akt IX GC 118/10

I. zmienia częściowo zaskarżony wyrok w punkcie I w ten sposób, że podwyższa zasądzoną w nim kwotę 205.984,80 zł do kwoty 480.631,20 (czteryście osiemdziesiąt tysięcy sześćset trzydzieści jeden 20/100) zł oraz zasądzoną z tytułu kosztów procesu kwotę 6.084,50 zł do kwoty 34.320,50 (trzydzieści cztery tysiące trzysta dwadzieścia 50/100) zł;

II. oddala apelację w pozostałej części;

III. zasądza od pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w N. na rzecz powódki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. kwotę 29.432 zł (dwadzieścia dziewięć tysięcy czterysta trzydzieści dwa) zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I ACa 689/12

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 11 czerwca 2012 roku Sąd Okręgowy w Lublinie zasądził od pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością

w N. na rzecz powódki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. kwotę 205.984,80 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 25 września 2009 roku do dnia zapłaty oraz kwotę zł 6.084,50 zł tytułem kosztów procesu z tym, że zastrzegł, iż

spełnienie zasądzonego świadczenia następuje na warunkach określonych w układzie zatwierdzonym postanowieniem Sądu Rejonowego (...)

w Ś. z dnia (...) roku wydanym w sprawie sygn. akt IX Gup (...) (pkt I) oraz oddalił powództwo w pozostałej części (pkt II);

W uzasadnieniu wyroku Sąd Okręgowy wskazał na następujące ustalenia i motywy swego rozstrzygnięcia.

Powódka w ramach prowadzonej od 2004 roku działalności gospodarczej wykonała kilkadziesiąt wdrożeń oprogramowania (...) dla dużych

i średnich przedsiębiorstw. Do tej ostatniej kategorii należy zakwalifikować pozwaną spółkę, której podstawową działalnością gospodarczą jest produkcja

i dystrybucja prętów i drutów ciągnionych oraz prętów łuszczonych

i szlifowanych. W dniu 19 września 2007 roku strony zawarły umowę

o świadczenie usług z zakresu budowy koncepcji i wdrożenia u pozwanego systemu (...), który jest ramowym pakietem oprogramowania zawierającego zbiór rozwiązań informatycznych służących do prowadzenia

i zarządzania przedsiębiorstwem. (...) jest to pewien gotowy produkt, który nie może być automatycznie zaadoptowany

w każdym przedsiębiorstwie, gdyż jego wdrożenie wymaga odpowiedniego zaprojektowania programu pod potrzeby danego użytkownika przy uwzględnieniu profilu działalności przedsiębiorstwa i procesów gospodarczych w nim

dokonywanych. Zarządzającym pozwaną spółką zależało na wprowadzeniu tego systemu

z uwagi na jego przewidywalną funkcjonalność, możliwość pracy on-line oraz

z uwagi na fakt, iż większość współpracujących hurtowni stali i hut pracowała już w tym systemie. Żaden z reprezentantów pozwanego ani jej pracowników nie posiadał podstawowej wiedzy o funkcjonowaniu systemu. Przed

podpisaniem umowy pozwany nie wykorzystał możliwości zapoznania się

z funkcjonowaniem przykładowo wdrożonego systemu. Przedmiot umowy stron, którym było wdrożenie rozwiązania

(...), obejmował prace, których celem było oddanie do użytku systemu w postaci spełniającej ustalone między stronami wymagania. Wymagania te zostały określone w sporządzonym przez powoda dokumencie(...). Dokument (...)” został

opracowany w formie opisowej na podstawie informacji przekazanych przez pracowników pozwanej. Zakres koncepcji i wdrożenia SAP został określony

w załączniku nr 2 do umowy. Wyodrębniono w nim i opisano zakres usług wdrożeniowych w postaci następujących 8 modułów rozwiązania SAP.

W ramach poszczególnych wdrażanych modułów w załączniku nr 2 została wyspecyfikowana lista procesów biznesowych do nich przypisanych. Zgodnie

z załącznikiem nr 3 do umowy określającym strukturę organizacyjną projektu, nadzór nad przebiegiem prac związanych z wdrożeniem systemu sprawował Komitet Sterujący, w skład którego wchodził członkowie zarządu

pozwanej Spółki prezes - M. K. i wiceprezes B. Ż. oraz

ze strony powódki S. H.. W trakcie spotkań Komitetu dokonywano odbioru i zatwierdzenia poszczególnych faz projektu i akceptacji końcowej realizacji projektu. W trakcie opracowywania dokumentu (...) kierownicy

poszczególnych działów pozwanego przekazywali konsultantom żądane informacje o przedsiębiorstwie. Konsultanci mieli też możliwość zapoznania się z pracą zakładu pozwanego na miejscu. Pracownicy pozwanej mieli natomiast

możliwość zgłaszania uwag na etapie opracowywania dokumentu (...). Prezentacji (...) w poszczególnych modułach dokonano za pomocą rzutnika w siedzibie pozwanej spółki. W odbiorze przyszłych użytkowników systemu (...)

miała charakter ogólny, przystający do każdego przedsiębiorstwa. Pomimo jej omawiania przez konsultantów w przypadku modułu SD (...) była niejasna, trudno było pracownikowi pozwanej na podstawie formy opisowej

zrozumieć funkcjonowanie systemu w tym module i zgłosić na tym etapie umowy uwagi do jego funkcjonowania. Mimo tych niejasności pracownik pozwanej zaakceptował (...) w zakresie modułu SD, licząc na wyjaśnienie spornych

kwestii w trakcie prezentacji modułowej. O rozbieżnościach między życzeniami klienta, a zakresem umowy na etapie opracowania (...) dyskutowano na spotkaniach Komitetu Sterującego. Sprawujący audyt nad projektem ze strony

pozwanej W. W. nie podjął przed odbiorem (...) ostatecznej decyzji, które z punktów rozszerzenia umowy powódka będzie realizował. Koncepcja w formie załączonego do akt dokumentu została

w całości zaakceptowana przez zamawiającego w przedłużonym o miesiąc na jego prośbę terminie. W tym dodatkowym czasie dochodziło do wymiany informacji pomiędzy konsultantami i członkami zespołu i odbyło się wiele spotkań. Nie wszyscy członkowie zespołów złożonych z pracowników pozwanej rozumieli (...). Czytając ten dokument bez oglądu

na monitorze trudno im było ustosunkować się do proponowanych rozwiązań. Akceptacja przez Komitet Sterujący fazy I i II realizacji wdrożenia kończyła

I etap projektu i stanowiła podstawę do wypłaty wynagrodzenia za te części wykonanej umowy oraz warunkowała przystąpienie do realizacji fazy III projektu. Pozwana zgodnie z § 9 umowy uregulowała płatności za wykonanie

I etapu umowy. Faza III wdrożenia zgodnie z załącznikiem nr 5 do umowy obejmowała realizację i walidację prototypu, w trakcie której wykonawca dokonywał w oparciu o dane wpisane przez klienta do formularzy zmian

i uzupełnień standardowych obiektów systemu SAP, a nadto przygotowywał testy w oparciu o rzeczywiste procesy i funkcje w przedsiębiorstwie klienta.

W praktyce realizacja tej fazy sprowadzała się do konfiguracji systemu zgodnie z zatwierdzoną koncepcją i wykonaniu procesów biznesowych z pracownikami pozwanej w ramach poszczególnych obszarów oraz testów integracyjnych polegających na sprawdzeniu poprawności działania głównych procesów biznesowych począwszy od złożenia zamówienia do sprzedaży i zaksięgowania. Od maja 2008 roku prowadzone były testy w ramach sześciu obszarów działalności pozwanego (modułach). Następnie prowadzono testy na całości obszarów polegające na symulacji pracy całego systemu. Na tym etapie prac pojawiły się kontrowersje. Ze strony klienta zgłaszane były zastrzeżenia

do pracy systemu. Zarzucanym niedostosowaniem systemu do wymagań pozwanej było oznaczenie wyrobu pozwanego w sposób umożliwiający jego identyfikacji pod względem materiałowym i technologicznym. Postulaty dostosowania systemu w wyżej omawianym zakresie były zgłaszane przez pracowników pozwanej na etapie opracowania (...). Ostatecznie wypracowano kompromisowe rozwiązanie dodatkowego indeksu alfanumerycznego poza standardowym działającym w SAP. W trakcie realizowania fazy III wdrożenia pracownicy pozwanego zgłaszali uwagi dotyczące sposobu odzwierciedlenia procesów biznesowych w systemie, które powódka oceniała, że są to prace dodatkowe, nie mieszczące się w (...) oraz umowie. W efekcie zgłaszanych zastrzeżeń Komitet Sterujący podjął decyzję o przesunięciu terminu startu produkcyjnego tj. uruchomienia systemu na dzień 1 października 2008 roku. Pod koniec sierpnia przeprowadzono testy integracyjne, a następnie ponowne na początku września 2008 roku. W efekcie przeprowadzonych testów pozwana zgłaszała kolejne zastrzeżenia, w wyniku których doszło do spotkania Komitetu Sterującego oraz członków zarządu spółek w celu ostatecznego ustalenia przez pracowników pozwanej, jakie wymagane przez nich funkcje ma spełniać system

w poszczególnych obszarach. Zrealizowanie tych funkcji przez powódkę warunkowało uznanie, że system jest gotowy do pracy. W efekcie tych uzgodnień powstała lista punktów otwartych dla każdego z obszarów systemu. Konsultanci powódki przystąpili do realizacji tych punktów. Po wykonaniu prac objętych listą punktów otwartych pozwana zgłosiła zastrzeżenia do modułu (...) modułu(...). Podczas ostatniego spotkania, które miało miejsce pod koniec października 2008 roku kierownik zespołu prac nad modulem (...) stwierdził, że nie były rozwiązane wszystkie problemy. Zdaniem kierownika zespołu D. C. moduł SD pod koniec października 2008 roku nie spełniał wymogów i gdyby w takiej formie go wdrożono, to byłby nieprzydatny

dla pozwanej. Konsultant modułowy I. G. uważał, że uwagi klienta zgłoszone do modułu SD odnośnie wydruku raportu, cen, formy druków, wykraczają poza zakres (...). Rozwiązywanie przez niego zgłaszanych problemów spotykało się z brakiem akceptacji bądź brakiem jakiegokolwiek reakcji ze strony klienta. Były przypadki negocjowania przez pozwaną swoich wcześniejszych uwag, stąd poproszono ją o naniesienie zmian do formularza

i ich podpisanie. Konsultant zadaniowy modułu CO w ramach modułu FI ocenił testowany przez niego moduł jako przygotowany do fazy produktywnej. Mimo dodatkowych spotkań z pracownikami pozwanej w zakresie powyższych obszarów pozwana podtrzymała zastrzeżenia dotyczące tych modułów, a na spotkaniu Komitetu Sterującego z członkami zarządu pozwanej M. K. i B. Ż., ci ostatni oświadczyli, że projekt wdrożenia systemu nie odpowiada wymaganiom pozwanej. Mimo tego stanowiska zaakceptowano kontynuację prac przez powódkę w zakresie modułu SD. Podczas prezentacji modułu SD na posiedzeniu Komitetu Sterującego

w dniu 28 października 2008 roku pozwana zgłosiła nowe zastrzeżenia.

W piśmie z dnia 21 listopada 2008 roku pozwana opisała niezrealizowanie przez powódkę funkcjonalności systemu, które to wadliwości stanowiły podstawę do odmowy odbioru przez pozwaną fazy III wdrożenia. Zarzuty w większości

dotyczyły obszaru objętego modulem SD, w ramach którego pozwana stwierdziła brak zaprezentowania formularza faktury zaliczkowej, rozliczającej oraz pro- forma.

W opracowanej w niniejszej sprawie opinii biegły sądowy z zakresu informatyki L. A. oceniając sposób realizacji fazy III w stosunku do zakresu umowy pod kątem zarzutów pozwanej opiniował, że zakwestionowane funkcjonalności zostały przez powódkę w pełni zrealizowane, czego dowodzą wystawione w systemie testowym we wrześniu i październiku 2008 roku przez pracownika pozwanej faktury zaliczkowe i rozliczeniowe. Biegły potwierdził również zrealizowanie funkcjonalności w zakresie wydruku faktur pro-forma. Biegły nie przyznał zasadności zarzutu o braku dostępności tekstów angielskich w indeksach materiałowych opiniując, iż system jest przygotowany do pracy z różnymi wersjami językowymi opisu indeksu materiałowego, zaś podstawą poprawnego działania tej funkcji jest wprowadzenie odpowiednich tłumaczeń nazw handlowych. Funkcję generowania raportu prezentującego pozycje gotowe, zdaniem biegłego, powódka zrealizowała w sposób niekompletny, co było skutkiem zgłoszenia przez klienta takiej potrzeby dopiero we wrześniu 2008 roku w trakcie wdrożenia systemu, a nie na etapie opracowania koncepcji. W zakresie zarzutów dotyczących raportów prezentujących stany magazynowe biegły opiniował, że kwestionowane przez pozwaną funkcje zostały zrealizowane. Mimo braku ujęcia w koncepcji modułu SD etykiety i braku zapłaty za tę funkcję wycenioną przez powódkę jako dodatkowa, wydruk etykiety według opinii biegłego jest dostępny w systemie. Wydruki formularzy w module SD przygotowane przez powódkę zawierają stwierdzone przez biegłego błędy głównie dotyczące opisów w wersjach językowych, które to błędy wymagają skorygowania. Biegły nie potwierdził zasadności zgłaszanych zarzutów o brakach w funkcjonalności modułu FI, stwierdzając, że w zarzucanym zakresie funkcjonalność została zrealizowana z zastrzeżeniem drobnych błędów w formularzach w wersji obcojęzycznej.

Sąd Okręgowy podzielił opinię biegłego L. A. mając na względzie, iż wydana została przez specjalistę z dziedziny informatyki w oparciu o analizę spornego programu, który udostępniony został na potrzeby opracowania opinii. W oparciu o ustalenia opinii biegłego Sąd Okręgowy przyjął, że zgłoszone wady oprogramowania w postaci braku funkcjonalności opisanych w piśmie z dnia 21 listopada 2008 roku nie mają uzasadnienia, skoro jak wynika z opinii biegłego funkcje zostały zrealizowane przez powódkę. Jednocześnie biegły opiniował, że przyczyną niepowodzenia wdrożenia systemu był brak zrozumienia i nieprecyzyjne zdefiniowanie założeń wdrożeniowych w koncepcji systemów(...). Biegły opiniował, że prace zlecone w ramach III fazy wdrożenia zostały wykonane przez powódkę w całości i stwierdzone niedociągnięcia nie mają decydującego wpływu na funkcjonalność systemu.

Mimo stanowiska pozwanej o braku możliwości sprostania przez powódkę wymogom w dostosowaniu systemu SAP do jej potrzeb na spotkaniu w dniu 7 lipca 2009 roku strony podjęły próbę zakończenia umowy wdrożeniowej. Członek zarządu powódki W. S. przedstawił projekty nowych umów, które określały zasady współpracy, w tym przewidywały 25 dni roboczych na dokończenie prac nad fazą III projektu. Pozwana nie przyjęła tej propozycji, stwierdzając, iż dowodzi ona niewykonania przez powódkę fazy III. W dniu 23 lipca 2009 roku powódka wystawiła fakturę VAT za zrealizowaną fazę III wdrożenia. Po bezskutecznym upływie terminu płatności pismem z dnia 3 sierpnia 2009 roku wezwała pozwaną do jej zapłaty. Pozwana w praktycznym zastosowaniu nie korzystała ze spornego systemu, wobec braku technicznych i faktycznych możliwości z uwagi na dysponowanie systemem, jego kopią oraz serwerami, na których był zainstalowany przez spółkę (...) z siedzibą w Z., z którą pozwana zawarł umowę o świadczenie usług hostingowych.

Postanowieniem z dnia 17 czerwca 2010 roku wydanym w sprawie XVIII(...)Sąd Rejonowy w L.ogłosił upadłość pozwanej z możliwością zawarcia układu i ustanowieniem zarządu własnego upadłej obejmującego cały majątek. Od daty powzięcia przez Sąd Okręgowy wiadomości o treści powyższego orzeczenia, stosownie do treści art. 138 prawa upadłościowego i naprawczego do niniejszego postępowania przystąpił

na prawach interwenienta ubocznego nadzorcy sądowy D. W.. Postanowieniem z dnia 7 lutego 2012 roku wydanym w sprawie GUp (...)Sąd Rejonowy (...)wŚ.stwierdził zawarcie przez upadłą (...) Spółkę z o.o. w N. układu z wierzycielami, którego warunki przytoczył w treści postanowienia. Postanowieniem z dnia 21 marca 2012 roku Sąd Rejonowy stwierdził zakończenie postępowania upadłościowego (...) Spółki z o.o. w N.. Postanowienie to uprawomocniło się z dniem 12 kwietnia 2012 roku.

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie powołanych w treści uzasadnienia dowodów z dokumentów, opinii biegłego sądowego L. A., zeznań świadków B. N., K. O., B. I., H. S., I. P., S. H., I. G., K. N., A. P., M. K. (1), A. S. (1), A. S. (2), Z. R., D. C., W. B., R. B., W. J., T. B., B. M., J. D., H. K., K. K., a także na podstawie zeznań złożonych przez W. S. w imieniu strony powodowej

i M. K. w imieniu strony pozwanej. Sąd Okręgowy pominął

zeznania świadków P. S. i K. N., gdyż nie dysponowali oni wiedzą o faktach istotnych dla ustalenia okoliczności przebiegu współpracy przy wykonywaniu umowy. Zeznania świadków będące podstawą dokonanych ustaleń w ocenie Sądu Okręgowego odpowiadały rzeczywistemu przebiegowi współpracy stron w zakresie, w jakim poszczególni świadkowie byli zaangażowani w realizację umowy. W kwestiach spornych

co do oceny realizacji umowy przez powódkę Sąd Okręgowy zważył, że opinie świadków jak i zeznających w charakterze stron członków zarządu częściowo miały charakter subiektywny, wynikający z zatrudnienia przy realizacji umowy przez strony, których interesy w niniejszym sporze były przeciwstawne.

W powyższym zakresie swoją ocenę Sąd Okręgowy oparł na opinii biegłego

z uwagi na jej pełny obiektywizm, fachowość i możliwość dokonania przez biegłego kompleksowych ustaleń w oparciu o udostępniony mu program

w wersji aktualnej na datę zakończenia współpracy stron.

Dokonując oceny ustalonych okoliczności faktycznych Sąd Okręgowy wskazał, że umowa wiążąca strony ma charakter umowy o dzieło. Podstawę roszczenia o zapłatę kwoty 205.984,80 zł powódka wywodziła z faktu wykonania umowy w części obejmującej fazę III wdrożenia, za którą zgodnie

z umową pozwana zobowiązana była zapłacić powyższą kwotę wynagrodzenia. Istota sporu sprowadzała się do rozstrzygnięcia, czy po stronie powódki powstało roszczenie w omawianym zakresie, skoro zamawiający mimo wezwania nie dokonał odbioru przedmiotu umowy w zakresie fazy III projektu, a to zgodnie z postanowieniami § 9 ust 5 umowy warunkowało zapłatę.

Z dokonanych ustaleń wynika, że kluczowym warunkiem pomyślnej realizacji umowy było współdziałanie stron przy jej wykonywaniu. Fakt, że pozwana zawierając umowę nie w pełni zdawała sobie sprawę co do funkcjonalności systemu, przebiegu prac nad jego wdrożeniem, w ocenie Sądu Okręgowego, nie jest okolicznością obciążającą powódkę. Zainteresowany wdrożeniem podmiot winien bowiem dążyć do uzyskania istotnych informacji co do podstaw działania systemu i jego funkcjonalności. W tym celu niezbędnym było odbycie wizyt referencyjnych oraz zapoznanie się z działaniem systemu w formie informatycznej, które to zdarzenia warunkowałyby podpisanie umowy. Wobec tych zaniechań podpisujący umowę w imieniu pozwanej nie mieli nawet świadomości, że system to gotowy produkt, a zadaniem powódki było jego dostosowanie do potrzeb klienta. W praktyce problemy w obrębie modułu (...)były zgłaszane w fazie III realizacji programu tj. w trakcie testowania modułów, a rozwiązane przez konsultantów problemy zastępowały nowe. W takim stanie rzeczy zamknięcie tego etapu wymagało jednoznacznego stanowiska użytkownika poprzez pisemne sprecyzowanie jego oczekiwań. Dopiero po trzech tygodniach pozwana określiła w piśmie z dnia 21 listopada 2008 roku zastrzeżenia do wdrożenia systemu, traktując je jako wady przedmiotu umowy uniemożliwiające odbiór fazy III projektu. Biegły sądowy L. A. nie potwierdził zasadności stanowiska pozwanej. Zważywszy, iż faza III nie kończyła definitywnie zakresu umowy usztywnienie stanowiska przez pozwaną o zakończeniu prac nad systemem na tym etapie jako nierokujących efektu było, zdaniem Sądu Okręgowego, nieuzasadnione, zwłaszcza w świetle opinii biegłego L. A. o ewentualnym wskazaniu powtórzenia testów modułowych lub integracyjnych. Na etapie zgłaszanego zakończenia prac nad fazą III w październiku 2008 roku powódka taką gotowość wyrażała. W ocenie Sądu Okręgowego pod koniec współpracy strona pozwana nie była w rzeczywistości już zainteresowana wdrożeniem systemu. Wiązało się to z pogorszeniem jej sytuacji finansowej, czego skutkiem była ogłoszona upadłość, perspektywą wysokich kosztów utrzymania systemu i dalszych kosztów realizacji umowy, a nadto

zniechęceniem do systemu pracowników pozwanej. Brak konsekwentnego działania ze strony pozwanej wspierającego działania konsultantów w uzyskaniu kompromisowego rezultatu w postaci wdrożenia systemu, który z powodzeniem użytkowany jest w firmach

o zbliżonym profilu, zniweczył efekty dotychczasowej pracy, spowodował wydatki, które dla pozwanej stały się stratą. Postawa pozwanej jako strony umowy kolidowała pod koniec współpracy z postawą powódki, której pracownicy usiłowali sprostać wszelkim wymaganiom pozwanej, nawet tym wykraczającym poza zakres umowy, które dotychczas traktowali jako prace dodatkowe. Opinia biegłego zawierała stwierdzenia o realizacji funkcji nieujętych w koncepcji np. etykiety, natomiast nie potwierdziła zgłaszanych przez pozwaną w piśmie z dnia 21 listopada 2008 roku wadliwości realizacji fazy III wdrożenia będących podstawą do odmowy odbioru tego zakresu przedmiotu umowy i zapłaty za nie wynagrodzenia. Z powyższych względów Sąd Okręgowy uznał, że w świetle postanowienia § 9 ust 5 umowy stron w związku z art. 627 k.c. i na podstawie art. 643 k.c. pozwana zobowiązana była do odbioru przedmiotu umowy w zakresie fazy III projektu oraz do zapłaty za tę część przedmiotu umowy ustalonego w § 9 ust 2 umowy wynagrodzenia w kwocie 140.700 zł plus podatek VAT. Wobec tego Sąd Okręgowy w punkcie I wyroku zasądził powyższą należność w kwocie brutto 205.984,80 zł z odsetkami ustawowymi (art. 481 k.c.) od daty wymagalności ustalonej w oparciu o art. 455 k.c. i zgodnie z terminem ustalonym w treści pisma powódki zawierającego wezwanie do zapłaty (k. 1665-1666).

Sąd Okręgowy wskazał następnie, że istotnym dla zakresu odpowiedzialności pozwanej z tytułu zasądzonego roszczenia jest to,

że w czasie gdy toczyło się niniejsze postępowanie został zawarty przez nią

i prawomocnie zatwierdzony przez sąd układ z wierzycielami. Stosownie do art. 290 ust 1 prawa upadłościowego i naprawczego układ ten wiąże wszystkich wierzycieli, których wierzytelności według ustawy objęte są tym układem, chociażby nie zostały umieszczone na liście. Dla „związania układem”

w rozumieniu cytowanego przepisu obojętne jest, czy wierzyciele ci zgłosili swoje wierzytelności do masy upadłości, czy głosowali za układem,

czy przeciwko niemu, czy odmówiono im prawa głosowania, czy upadły umieścił wierzyciela w spisie wierzycieli czy dany wierzyciel zrzekł się uczestnictwa w postępowaniu upadłościowym, tak jak to miało miejsce

w rozpatrywanym przypadku. Doktryna w omawianej kwestii prezentuje jednoznaczne stanowisko, przyjmując że układ wiąże każdego wierzyciela, którego wierzytelność istniała w momencie ogłoszenia upadłości, jeżeli tylko kiedykolwiek (nawet po zawarciu i zatwierdzeniu układu) okaże się,

że wierzytelność posiadała warunki wciągnięcia na listę wierzytelności.

Za związanych układem uznaje się tych wierzycieli, których istnienie wierzytelności, tak jak w przypadku powódki, zostało wykazane w procesie. Zasądzona w punkcie I wyroku wierzytelność powódki jest objęta układem, gdyż istniała w chwili ogłoszenia upadłości i jednocześnie nie dotyczą jej przesłanki negatywne wyłączające ją z układu (art. 273 ust. 1-3 i art. 274, art. 290 ust 1 prawa upadłościowego i naprawczego). Skutkiem wynikającym

z zawartego układu jest obowiązek upadłego zaspokojenia wierzytelności objętych układem w sposób i w granicach w nim określonych. Wyrazem tej zasady jest przyjęte przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 21 października 1998 roku, II CKN 12/98 (OSNC 1999, nr 4, poz. 77) stanowisko, zgodnie

z którym w sytuacji gdy wierzyciel po ukończeniu postępowania upadłościowego na skutek zawarcia układu dochodzi od dłużnika wierzytelności wynikającej ze zdarzenia sprzed ogłoszenia upadłości, sąd powinien zbadać,

czy zdarzenie to uzasadnia dochodzoną wierzytelność, a jeżeli tak to, jaką treść nadał jej układ. Przenosząc omawianą ocenę prawną na grunt rozpoznawanej sprawy Sąd Okręgowy w treści uzasadnianego wyroku zawarł zastrzeżenie uprawniające dłużnika do powoływania się na ograniczenie jego odpowiedzialności do zakresu wynikającego z treści zawartego układu (art. 837 k.p.c.).

W ocenie Sądu Okręgowego ustalone w sprawie okoliczności nie dają natomiast podstaw do uwzględnienia roszczenia o zapłatę kwoty 274.646,40 zł stanowiącej wynagrodzenie za realizację fazy IV i V projektu, dochodzonego

w oparciu o art. 639 k.c. Zgodnie z art. 639 k.c. zamawiający nie może odmówić zapłaty mimo niewykonania dzieła, jeżeli przyjmujący zamówienie był gotów

je wykonać, lecz doznał przeszkody z przyczyn dotyczących zamawiającego. Powódka podnosiła, że wyłącznie z przyczyn leżących po stronie pozwanej nie doszło do wykonania w całości dzieła. W toku procesu Sąd Okręgowy ustalił,

że pozwana nie wykazała, iż istniały podstawy do odmowy odbioru fazy III, który to odbiór warunkował przystąpienie do realizacji dalszej części umowy obejmującej fazę IV i V projektu. Zatem należało uznać, że pozwana niezasadnie uniemożliwiła kontynuację prac uniemożliwiając zakończenie umowy. Pozwana podniosła oparty na treści art. 639 zd. 2 k.c. zarzut, zgodnie

z którym zamawiający może odliczyć to, co przyjmujący zaoszczędził z powodu niewykonania dzieła, żądając pomniejszenia wynagrodzenia wykonawcy o całą jego wartość. Podnosiła, że w związku z niewykonaniem fazy IV i V powódka nie poniosła kosztów dojazdów, diet i wynagrodzeń pracowników. Zgodnie

z załącznikiem nr 5 do umowy faza IV obejmowała przygotowanie systemu do pracy, a faza V start i eksploatację. Członek zarządu powodowej Spółki (...) w złożonych zeznaniach wyjaśnił, że w praktyce czynności objęte tymi fazami sprowadzałyby się do wprowadzenia danych

do pracy systemu w środowisku rzeczywistym, szkolenia użytkowników końcowych, przygotowania instrukcji stanowiskowych, założenia kont

w systemie docelowym, co nie miało miejsca wobec zerwania umowy (k. 2732). Z powyższego wynika, że były to czynności faktyczne wymagające nakładu pracy pracowników, których rozliczano z wykonanych zadań, kosztów delegacji, przejazdów związanych ze szkoleniem uczestników. Zważywszy

na brak znajomości systemu przez pracowników pozwanej i ich ocenę jako systemu trudnego oraz brak akceptacji rozwiązań przyjętych w systemie dla funkcji biznesowych, uzyskanie kompromisowego zakończenia projektu wymagałoby dużego zaangażowania z obu stron umowy. Powyższe ustalenia pozostają zatem w sprzeczności z twierdzeniem powódki, iż nie realizując fazy IV i V niczego nie zaoszczędziła. Nie zaprzeczyła ona również opinii biegłego, iż w związku z niewykonaniem faz IV i V projektu powódka nie poniosła dodatkowych kosztów, ponieważ system produktywny został skonfigurowany

w fazie II. Skutkiem tych ustaleń Sąd Okręgowy uznał, że wynagrodzenie

za czynności, które powódka już wykonała na poczet faz IV i V zawarte zostało w ratach wynagrodzeń za fazy I, II i III.

Członek zarządu powódki W. S. stwierdził, że: „najbardziej pracochłonne były faza II i III.

Na pierwszą i drugą fazę zgodnie z umową przypadało 60 % wynagrodzenia. Były to szacunkowe obliczenia i nie odzwierciedlały one faktycznego nakładu pracy (...). Jeżeli chodzi o stronę powodową to były to korzystne warunki płatności” (k. 2732). Z treści zeznań W. S. wynika, że raty wynagrodzenia ryczałtowego zostały ustalone w sposób korzystny dla powódki, a w każdym razie adekwatny do faktycznego nakładu pracy na wykonanie

I, II i III fazy projektu. Z tych względów Sąd Okręgowy uznał,

że niewykonanie fazy IV i V przez powódkę spowodowało zaoszczędzenie wszelkich kosztów związanych z wykonaniem tych faz, a także że poniesione przez nią nakłady pracy na poczet ich wykonania podlegały rozliczeniu w obciążającym zamawiającego wynagrodzeniu za fazy I, II, III, co czyni zasadnym zarzut pozwanej. W kontekście tej oceny Sąd Okręgowy przyjął,

że należne powódce wynagrodzenie sprowadza się do rozliczenia stron za prace faktycznie przez nią wykonane.

Ustalony zakres rozliczenia stron z łączącej

je umowy również jest uzasadniony z punktu widzenia art. 5 k.c., na który

to przepis powołuje się pozwana, wskazując, że żądanie zapłaty całej kwoty wynagrodzenia jest sprzeczne z zasadami współzycia społecznego w sytuacji gdy z racji zawarcia spornej umowy nie dość, że nie osiągnęła ona celu, w jakim umowę zawierała, to jeszcze poniosła koszty dodatkowych umów, które obowiązana była zawrzeć w kwocie około 700.000 zł i to w większości na rzecz powódki bądź podmiotów z nią powiązanych.

W konsekwencji częściowego uwzględnienia powództwa Sąd Okręgowy orzekł o kosztach procesu w oparciu o art. 100 zd. 2 k.p.c., stosunkowo

je rozdzielając, mając na uwadze fakt, że powódka wygrała proces w około 43%.

Apelację od powyższego wyroku wniosła powódka, zaskarżając go w punkcie II oraz zarzucając:

I. naruszenie przepisów postępowania - art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 6 k.c.

i art. 232 k.p.c. w zw. z art. 639 k.c. poprzez dokonanie oceny zebranych

w sprawie dowodów z naruszeniem zasady swobodnej oceny dowodów (to jest w sposób dowolny i nielogiczny) oraz z naruszeniem zasady obciążenia dowodem z faktu strony wywodzącej z tego faktu skutki prawne, w zakresie dotyczącym przyjęcia, że w związku z niewykonaniem fazy IV i V umowy powódka zaoszczędziła całość wynagrodzenia należnego za te fazy, które to wynagrodzenie zostało w rzeczywistości zawarte w wynagrodzeniu za fazy I, II i III umowy,

a w konsekwencji:

II. błąd w ustaleniach faktycznych poprzez przyjęcie, że w związku z niewykonaniem fazy IV i V umowy powódka zaoszczędziła całość wynagrodzenia należnego za te fazy, które to wynagrodzenie zostało w rzeczywistości zawarte w wynagrodzeniu za fazy I, II i III umowy,

a niezależnie od powyższego:

III. naruszenie prawa materialnego - art. 5 k.c. poprzez jego błędne zastosowanie i przyjęcie, że w niniejszej sprawie zachodzą podstawy do powołania się na przedmiotową normę prawną, podczas gdy ta norma prawna winna być stosowana wyłącznie w szczególnych przypadkach, a przypadek taki nie zachodzi w niniejszej sprawie.

Wskazując na powyższe zarzuty powódka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie II poprzez zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kwoty 274.646,40 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty i zasądzenie kosztów procesu. Powódka wniosła nadto o zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje: apelacja powódki jest zasadna.

Zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie zasługuje na uwzględnienie.

Przepis art. 233 § 1 k.p.c. dotyczy oceny dowodów i stanowi, że sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania,

na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

W orzecznictwie wskazano, iż jego naruszenie może polegać na błędnym uznaniu, że przeprowadzony w sprawie dowód ma moc dowodową i jest wiarygodny albo że nie ma mocy dowodowej lub nie jest wiarygodny. Jednocześnie przyjęto, że prawidłowe postawienie tego zarzutu wymaga wskazania przez skarżącego konkretnych zasad lub przepisów, które naruszył sąd przy ocenie poszczególnych, określonych dowodów (wyrok SN z dnia 28 kwietnia 2004 roku, V CK 398/03, LEX nr 174215; wyrok SN z dnia 13 października 2004 roku, III CK 245/04, LEX nr 174185).

Powódka zarzucając, że dowody ocenione zostały z naruszeniem zasady swobodnej oceny dowodów (w sposób dowolny i nielogiczny), nie wskazała jednak, które jej zdaniem dowody zdaniem zostały ocenione przez Sąd Okręgowy wadliwie i z jakich konkretnych przyczyn taka ocena jest błędna

w świetle zasad określonych w art. 233 § 1 k.p.c. Przypomnieć należy,

że Sąd Okręgowy ustalił stan faktyczny na podstawie wymienionych w uzasadnieniu dokumentów, opinii biegłego L. A. oraz dowodów osobowych (zeznań wszystkich przesłuchanych w sprawie świadków oraz przesłuchanych w charakterze strony członków zarządu powodowej i pozwanej spółki), uznając wszystkie dowody za wiarygodne. Apelująca nie kwestionowała takiej oceny dowodów. W ramach zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. kwestionowała natomiast wnioski Sądu Okręgowego, że powódka zaoszczędziła w związku z niewykonaniem faz IV i V umowy koszty odpowiadające wysokości wynagrodzenia za te fazy. Wymieniona w tym miejscu kwestia nie dotyczy oceny dowodów, ale oceny prawnej ustalonych okoliczności faktycznych. Zwrócić jednocześnie należy uwagę, że powódka stawiając zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wskazała, że nastąpiło to jednocześnie

z naruszeniem - art. 6 k.c. (przepisu prawa materialnego) oraz art. 232 k.p.c. (przepisu prawa procesowego) w powiązaniu z art. 639 k.c. (przepisem prawa materialnego). Takie sformułowanie zarzutu odnoszącego się do naruszenia przepisu prawa procesowego – art. 233 § 1 k.p.c. nie jest do końca jasne, ale zostało to ostatecznie wyjaśnione w uzasadnieniu apelacji. W punkcie II uzasadnienia apelacji powódka wywodząc, że ciężar dowodu w zakresie faktu wystąpienia oszczędności w wynagrodzeniu oraz wysokość tych oszczędności obciążał pozwaną, zarzucała, że pozwana nie wykazała takich faktów, zaś stanowisko Sadu Okręgowego w tym zakresie była wadliwe. Zatem w ramach omawianego w tym miejscu zarzutu powódka kwestionowała ocenę prawną Sadu Okręgowego dotyczącą stanowiska w przedmiocie istnienia oszczędności po stronie powódki w związku z niewykonaniem IV i V fazy i ich wysokości, które to stanowisko skutkowało oddaleniem powództwa o zapłatę kwoty 274.646,40 zł.

Takie same uwagi należy odnieść do zarzutu błędnych ustaleń faktycznych. Sformułowanie tego zarzutu i jego uzasadnienie w żaden sposób nie nawiązywało do ustaleń faktycznych, które zostały dokonane przez Sąd Okręgowy, a zaprezentowane w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku na stronach od 8 do 19. Żaden z ustalonych przez Sąd Okręgowy faktów nie odnosi się do kwestii ewentualnych kosztów, które powódka musiałaby ponieść, gdyby zrealizowała fazy IV i V umowy. Natomiast wszystkie rozważania dotyczące oszczędności zostały zawarte przez Sąd Okręgowy w części uzasadnienia dotyczącej oceny prawnej ustalonych okoliczności faktycznych. Odnosząc się do zarzutu błędnych ustaleń faktycznych wskazać należy, że nie jest on uzasadniony. Apelująca nie wskazywała, które ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd pierwszej instancji kwestionuje. Sąd Okręgowy ustalił prawidłowy stan faktyczny, który Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje za własny.

Sąd Apelacyjny, podziеляjąc ustalenia faktyczne Sadu Okręgowego, zaprezentowane na stronach od 8 do 19 uzasadnienia zaskarżonego wyroku, dodatkowo ustalił, że w § 9 ust. 1 i 2 umowy strony ustaliły wysokość wynagrodzenia za wykonanie umowy na kwotę 562.800 zł netto, kwota ta nie obejmowała licencji i opłaty z tytułu serwisu Systemu. Pozwana zobowiązała się zapłacić wynagrodzenie za wykonanie umowy według następującego harmonogramu: za fazę I przygotowanie projektu oraz fazę II weryfikację koncepcji - 168.840 zł (30 %), fazę III realizację i walidację prototypu - 168.840 zł (30 %), fazę IV przygotowanie do pracy - 140.700 (25%), fazę start i eksploatację (wsparcie) - 84. 420 zł (15%). W § 9 ust. 3 umowy strony postanowiły, że wynagrodzenie uwzględnia koszty dojazdu, noclegów, diet osób reprezentujących powódkę związane z wykonaniem umowy (§ 9 umowy k. 45).

Najbardziej pracochłonne były fazy II i III. Faza IV obejmowała wprowadzenie danych do pracy, szkolenie użytkowników końcowych, przygotowanie instrukcji stanowiskowych, założenie kont w systemie docelowym. Podział wynagrodzenia na poszczególne fazy nie uwzględniał faktycznego nakładu pracy przy ich realizacji (zeznania W. S. przesłuchanego w trybie art. 299 k.p.c. k. 2732).

Sąd Apelacyjny ustalił nadto, że przy wykonaniu umowy po stronie powódki uczestniczyły osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę (B. S., A. P., I. P., S. H., I. G., A. S. (1), S. B., Ł. K., K. N., A. S. (2), H. S.), jak również osoby, z którymi powódkę łączyła umowa zlecenia (M. K. (1), K. O., B. I.). Osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę w okresie wykonania umowy łączącej strony realizowały także inne projekty (na rzecz innych kontrahentów powódki). Powódka przy wykonaniu fazy IV i V umowy zmuszona byłaby ponieść koszty dojazdów, diet dla pracowników oraz wynagrodzenia osób zatrudnionych na podstawie umowy zlecenia. Realizując IV i V fazę umowy powódka ponosiłaby także koszty wynagrodzeń pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę (zeznania świadków B. S. k. 2021, A. P. k. 2027, I. P. k. 2030, S. H. k. 2032, I. G. k. 2041, M. K. (1) k. 2120, K. O. k. 2122, B. I. k. 2125, A. S. (1) k. 2126, S. B. k. 2179, Ł. K. k. 2323, A. S. (2) k. 2368, K. N. k. 2350, H. S. k. 2387, zeznania W. S. przesłuchanego w trybie art. 299 k.p.c. k. 2736).

Powyższe dodatkowe okoliczności zostały ustalone przez Sąd Apelacyjny na podstawie zeznań wymienionych powyżej świadków, zeznań W. S., przesłuchanego w imieniu strony powodowej w trybie art. 299 k.p.c., które to dowody osobowe zostały prawidłowo ocenione przez Sąd Okręgowy jako wiarygodne.

Zgodnie z art. 639 k.c. zamawiający nie może odmówić zapłaty wynagrodzenia mimo niewykonania dzieła, jeżeli przyjmujący zamówienie był gotów je wykonać, lecz doznał przeszkody z przyczyn dotyczących zamawiającego. Jednakże w wypadku takim zamawiający może odliczyć to, co przyjmujący zamówienie oszczędził z powodu niewykonania dzieła.

Na podstawie art. 639 zd. 1 k.c. przyjmujący zamówienie może (mając na uwadze art. 639 zd. 2 k.c.) żądać pełnego wynagrodzenia, mimo że sam nie spełnił świadczenia i bez względu na to, czy strony umówiły się o wynagrodzenie ryczałtowe, czy kosztorysowe (wyrok SN z 16 sierpnia 1972 roku, III CRN 202/72, OSNCP 1973, nr 5, poz. 81).

W wyroku z dnia 15 listopada 1990 roku, II CR 184/90 (LEX nr 5686) Sąd Najwyższy wyjaśnił, że roszczenie wywodzone z przepisu art. 639 k.c.

nie ma charakteru odszkodowawczego, lecz stanowi należne przyjmującemu zamówienie wynagrodzenie pomniejszone jedynie o kwotę, którą oszczędził

z powodu niewykonania dzieła, mimo że był gotów je wykonać, lecz doznał przeszkody z przyczyn dotyczących zamawiającego. Za przyczyny dotyczące zamawiającego należy uznać wszelkie przyczyny leżące po jego stronie - także niezawinione, które udaremniły wykonanie dzieła.

Dokonując oceny ustalonych okoliczności faktycznych przy zastosowaniu art. 639 k.c. w pierwszej kolejności zauważyć należy, że Sąd Okręgowy prawidłowo uznał, że pozwana nie wykazała, aby istniały podstawy do odmowy odbioru fazy III, który to odbiór warunkował przystąpienie do realizacji dalszej części umowy obejmującej fazy IV i V. W konsekwencji Sąd Okręgowy trafnie stwierdził, że to pozwana niezasadnie uniemożliwiła kontynuację prac mających na celu wykonanie umowy w całości. Jednakże Sąd Okręgowy z naruszeniem art. 639 k.c. doszedł do wniosków, że pozwana wykazała, że powódka zaoszczędziła na skutek braku wykonania umowy w zakresie faz IV i V koszty odpowiadające wysokości wynagrodzenia za te fazy.

Oszczędnościami, o którym mowa w art. 639 zd. 2 k.c. są oszczędności w zakresie materiałów i innych wydatków np. wynagrodzeń osób, przy pomocy których dzieło jest wykonywane.

Ciężar dowodu w zakresie wystąpienia oszczędności w wynagrodzeniu oraz ich wysokości spoczywa na zamawiającym - w niniejszej sprawie na stronie pozwanej.

Jak wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku Sąd Okręgowy oddalając powództwo w zakresie roszczenia o zapłatę kwoty 274646,40 zł

z tytułu wynagrodzenia za IV i V fazę miał na uwadze zeznania W. S. (przesłuchanego w trybie art. 199 k.p.c.) oraz opinię biegłego L. A.. Zważyć jednak należy, że W. S. nie wskazał jakie konkretnie koszty zostały zaoszczędzone w związku z niewykonaniem

IV i V fazy umowy. Z jego zeznań nie wynika także jak kształtował się stosunek umówionego wynagrodzenia do kosztów. Z pisemnej opinii biegłego L. A. nie wynika jakie oszczędności zostały poczynione przez powódkę

z uwagi na niewykonanie faz IV i V. Biegły jedynie stwierdził, że w związku

z niewykonaniem w całości umowy powódka „nie podniosła dodatkowych kosztów” (k.2609). Na rozprawie w dniu 16 stycznia 2012 roku biegły L. A. wyjaśnił, że nie jest w stanie podać wysokości kosztów, jakie powódka zaoszczędziła z uwagi na niewykonanie IV i V fazy (k. 2665).

Na podstawie dowodów zgromadzonych w niniejszej sprawie, jak również na zasadzie domniemań faktycznych (art. 231 k.p.c.) nie można ustalić zakresu i wysokości oszczędności. Zeznania świadków B. S. A. P., I. P., S. H., I. G., M. K. (1), K. O., B. I., A. S. (1), S. B., Ł. K., A. S. (2), K. N., H. S. oraz treść § 9 ust. 3 umowy wskazują, na to, że brak realizacji faz IV

i V pozwolił na zaoszczędzenie kosztów dojazdów, diet, noclegów osób zaangażowanych ze strony powódki w wykonanie tych obu faz oraz wynagrodzeń osób zatrudnionych na podstawie umowy zlecenia. Oszczędności te nie obejmowały wynagrodzeń pracowników powódki zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, gdyż i tak byliby zatrudnieni,

realizując inne projekty, na rzecz innych kontrahentów. Nie można automatycznie zakładać, że oszczędności obejmujące koszty dojazdów, diet, noclegów wszystkich osób, które uczestniczyłyby w IV i V fazie oraz wynagrodzenie osób zatrudnionych na podstawie umów zlecenia odpowiadałyby kwocie 274.646,40 zł, czyli kwocie stanowiącej wysokość wynagrodzenia za wykonanie IV i V fazy (stanowiącego 40% całego wynagrodzenia). Bez znaczenia są okoliczności wynikające z zeznań W. S. powoływane przez Sąd Okręgowy, że: „faza II i III były najbardziej pracochłonne, zaś na I i II fazę przypadało

60% wynagrodzenia”, „były to szacunkowe obliczenia i nie odzwierciedlały faktycznego nakładu pracy”, „były to korzystne warunki płatności dla powódki, skoro strony ustaliły wynagrodzenie płatne w ratach w sposób określony w § 9 umowy”. Brak jest podstaw do przyjęcia (jak to uczynił Sąd Okręgowy), że „wynagrodzenie za czynności, które powódka już wykonała na poczet faz IV

i V zawarte zostało w ratach wynagrodzeń za fazy I, II i III” oraz,

że „poniesione przez powódkę nakłady pracy na poczet wykonania faz IV i V podlegały rozliczeniu w obciążającym zamawiającego wynagrodzeniu za fazy

I, II, III”. Takie ustalenia czy wnioski nie wynikają z zeznań W. S., nie potwierdza ich żaden inny dowód. Niezrozumiale zupełnie jest stwierdzenie Sądu Okręgowego, że „należne powódce wynagrodzenie sprowadza się do rozliczenia stron za prace faktycznie przez nią wykonane” (strona 26 uzasadnienia).

Zarzut naruszenia art. 5 k.c. jest uzasadniony.

Sąd Okręgowy jako dodatkowy argument przemawiający za oddaleniem powództwa obejmującego roszczenie o zapłatę kwoty 274.646,40 zł powołał także sprzeczności tego żądania z zasadami współżycia społecznego (art. 5 k.c.). Jak wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku była to tylko dodatkowa przesłanka uzasadniająca oddalenie powództwa w tym zakresie,

a za zastosowaniem art. 5 k.c. przemawiały wymienione przez Sąd Okręgowy następujące okoliczności: 1) pozwana nie osiągnęła celu, w jakim zawarła umowę, 2) pozwana poniosła dodatkowe koszty w kwocie około 700.000 zł

i to w większości na rzecz powódki lub podmiotów z nią związanych. Jeżeli

o chodzi o pierwszy z przytoczonych argumentów, to podnieść należy, że cel umowy nie został osiągnięty, ponieważ z przyczyn leżących po stronie pozwanej nie doszło do wykonania całości umowy (realizacji

IV i V fazy). Jeżeli chodzi zaś o drugi z powołanych argumentów, to wskazać należy, że z ustaleń Sądu Apelacyjnego wynika, że w § 9 ust. 1 i 2 umowy strony ustaliły, że wysokość wynagrodzenia nie obejmowała licencji i opłaty

z tytułu serwisu Systemu. Czyli z samej umowy wynikało, że pozwana miała ponieść dodatkowe koszty związane z jej zawarciem i wykonaniem (koszty licencji i opłat hostingowych). Powoływane przez Sąd Okręgowy okoliczności, zdaniem Sądu Apelacyjnego, nie stanowią okoliczności szczególnych, nadzwyczajnych, bądź szczególnych, które uzasadniałyby zastosowanie art. 5 k.c.

Podsumowując, w ocenie Sądu Apelacyjnego, po pierwsze pozwana nie udowodniła wysokości kosztów, jakie powódka zaoszczędziła z uwagi

na niewykonanie IV i V fazy umowy, a po drugie nie ma podstaw

do zastosowania art. 5 k.c. i przyjęcia, że powódka dochodząc wynagrodzenia przewidzianego za wykonanie IV i V fazy nadużywa swojego prawa podmiotowego. Żądanie zapłaty kwoty 274.646,40 zł oparte na art. 639 zd. 1 k.c. było uzasadnione. Wobec tego Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok w punkcie I w ten sposób, że podwyższył zasądzoną w nim kwotę 205.984,80 zł o kwotę 274.646,40 zł, czyli do kwoty 480.631,20 zł płatnej na warunkach określonych przez Sąd Okręgowy, czyli z ustawowymi odsetkami od dnia

25 września 2009 roku (termin określony w wezwaniu do zapłaty z k. 1665-1666, art. 481 § 1 i 2 k.c., art. 455 k.c.) oraz z zastrzeżeniem, że spełnienie zasądzonego świadczenia następuje na warunkach określonych w układzie zatwierdzonym postanowieniem Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie

z siedzibą w Świdniku z dnia 7 lutego 2012 roku wydanym w sprawie IX Gup 96/11. Apelacja podlegała oddaleniu w nieznacznej części, tj. w zakresie żądania zmiany zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie odsetek od kwoty 274.646,40 zł od dnia wytoczenia powództwa (4 września 2009 roku) do dnia 24 września 2009 roku.

Na skutek zmiany zaskarżonego wyroku w punktach I i II powódka w przeważającej części wygrała proces. Wobec tego zmianie podlegało również rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu za pierwszą instancję zawarte w punkcie I zaskarżonego wyroku. Podstawą prawną rozstrzygnięcia w tym zakresie jest przepis art. 100 zd. 2 k.p.c., który stanowi, że Sąd może włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznacznej części swego żądania. Wobec tego, Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok w punkcie I w części dotyczącej orzeczenia

o kosztach procesu, w ten sposób, że podwyższył zasądzoną z tego tytułu kwotę 6.084 zł do kwoty 34.320,50 zł (obejmującej wszystkie poniesione przez powódkę koszty: 24.032 zł - opłata od pozwu, 1.862,50 zł - zaliczka na koszt dowodu z opinii biegłego, 1.202 zł - koszty stawiennictwa świadków, 7.200 zł - wynagrodzenie pełnomocnika określone zgodnie z § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu, 17 zł - opłata skarbową od pełnomocnictwa).

Mając na uwadze powyższe ustalenia i rozważania, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. (w zakresie, w jakim apelacja została uwzględniona) oraz art. 385 k.p.c. (w zakresie, w jakim apelacja została oddalona) orzekł jak w sentencji wyroku.

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Apelacyjny orzekł mając na uwadze wynik postępowania odwoławczego oraz art. 100 zd. 2 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. i art. 109 k.p.c. stosowanych odpowiednio z uwagi na treść art. 391 § 1 k.p.c. Apelacja powódki została uwzględniona w przeważającej części. W związku z tym Sąd Apelacyjny zasądził od pozwanej na rzecz powódki koszty postępowania odwoławczego w kwocie 19.133 zł, obejmujące opłatę od apelacji wysokości 13.733 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 5.400 zł określone zgodnie z § 6 pkt 7 w związku z § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.